

STANOWISKO
XIII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich
Poznań, 8 marca 2010 r.

w sprawie zmian w systemie pomocy społecznej

Związek Powiatów Polskich wnioskuje o przyśpieszenie prac legislacyjnych nad ustawą o formach opieki nad dzieckiem do lat trzech oraz ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem. Prace legislacyjne w wymienionych obszarach, prowadzone przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej toczą się od 2008 r., a ich efekty nie spełniają oczekiwań środowisk samorządowych.

W odniesieniu do projektu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nad dzieckiem Związek Powiatów Polskich zwraca uwagę, że przedstawione propozycje promują system organizowany i kontrolowany przez administrację publiczną. Tylko jako przykład w tym miejscu można wskazać proponowane regulacje dotyczące rodzin wpierających. Związek Powiatów Polskich negatywnie odnosi się również do propozycji przekazania na poziom gmin zadań związanych z organizacją pieczy zastępczej w rodzinach spokrewnionych z dzieckiem. Takie rozwiązanie spowoduje przede wszystkim dublowanie się kadr w gminie i w powiecie, który nadal realizował będzie zadania dotyczące organizacji pieczy zastępczej poza rodziną spokrewnioną z dzieckiem. Jeżeli ustawodawca chce osiągnąć cel polegający na zwiększeniu działań profilaktycznych ukierunkowanych na pomoc rodzinie, powinien zobligować gminy do ponoszenia całości lub części kosztów pobytu dzieci w rodzinie zastępczej i placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Zwracamy również uwagę na fakt, że Ministerstwo w proponowanych rozwiązaniach w żaden sposób nie odniosło się do możliwości uregulowania prawnej sytuacji dziecka i stworzenia możliwości jego przysposobienia, gdy oczywistym jest, że dziecko nie wróci do rodziny, z uwagi na pasywną postawę samych rodziców. W takiej sytuacji dziecko jest niejako skazane na korzystanie z zastępczych form opieki i pozbawione jest możliwości wychowywania się w normalnej rodzinie. W takiej sytuacji prawo na pierwszym miejscu powinno stawiać dobro dziecka, tymczasem, tak obecnie, jak i w proponowanych rozwiązaniach wydaje się, że promowane jest rozwiązanie zakładające za wszelką cenę powrót dziecka do rodziny biologicznej. Również nie znajduje uzasadnienia propozycja powierzenia zadań związanych z funkcjonowaniem ośrodków adopcyjnych samorządowi województwa. W naszej ocenie doprowadzi to do sytuacji, w której powiat, jako odpowiedzialny za organizację pieczy zastępczej, nie będzie miał własnych instrumentów umożliwiających umieszczenie dziecka w rodzinie adopcyjnej.

W odniesieniu do założeń o formach opieki nad dzieckiem do lat trzech Związek Powiatów Polskich z zadowoleniem przyjmuje propozycję rezygnacji z prowadzenia żłobków w formie zakładu opieki zdrowotnej oraz uelastyczenie systemu opieki nad dziećmi poprzez zaproponowanie różnych form tej opieki. Gminy, które zgodnie z założeniami będą realizowały zadania związane z organizacją opieki nad dziećmi powinny mieć zagwarantowane na ich realizację odpowiednie środki finansowe.

Kolejnym zgłaszanym przez nas problemem jest kwestia wydłużenia terminu na dostosowanie standardów w domach pomocy społecznej do wymagań określonych w przepisach pomocy społecznej. Przypominamy, że Konstytucja RP zapewnia jednostkom samorządu terytorialnego udział w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań. Od początku wiadomym było, że samorzady same nie będą w stanie unieść ciężaru finansowego wskazanego przedsięwzięcia. Resort pomocy społecznej w 2009 r. zaniechał prac legislacyjnych przewidujących wydłużenie okresu na dostosowanie standardów tłumacząc to między innymi tym, że byłoby to krzywdzące dla tych samorządów, które w trosce o dobro swoich mieszkańców skorzystały z kredytów komercyjnych, aby dokończyć w wymaganym ustawowo terminie programy naprawcze.

Zwracamy uwagę, że nie wszystkie samorzady mają możliwość zaciągnięcia kredytów na sfinansowanie inwestycji budowlanych w domach pomocy społecznej.

Lekceważenie przez resort pracy i polityki społecznej problemu braku możliwości dostosowania domów pomocy społecznej do wyznaczonych standardów, oznacza nie uwzględnianie realiów ekonomicznych w jakich, w ostatnich latach znalazło się państwo i samorzady terytorialne. W konsekwencji może to doprowadzić do sytuacji, że po 1 stycznia 2011 roku zamknąć trzeba będzie blisko 200 domów Pomocy społecznej.

Przewodniczący
XIII Zgromadzenia Ogólnego
Związku Powiatów Polskich

Janina Kwiecień